

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

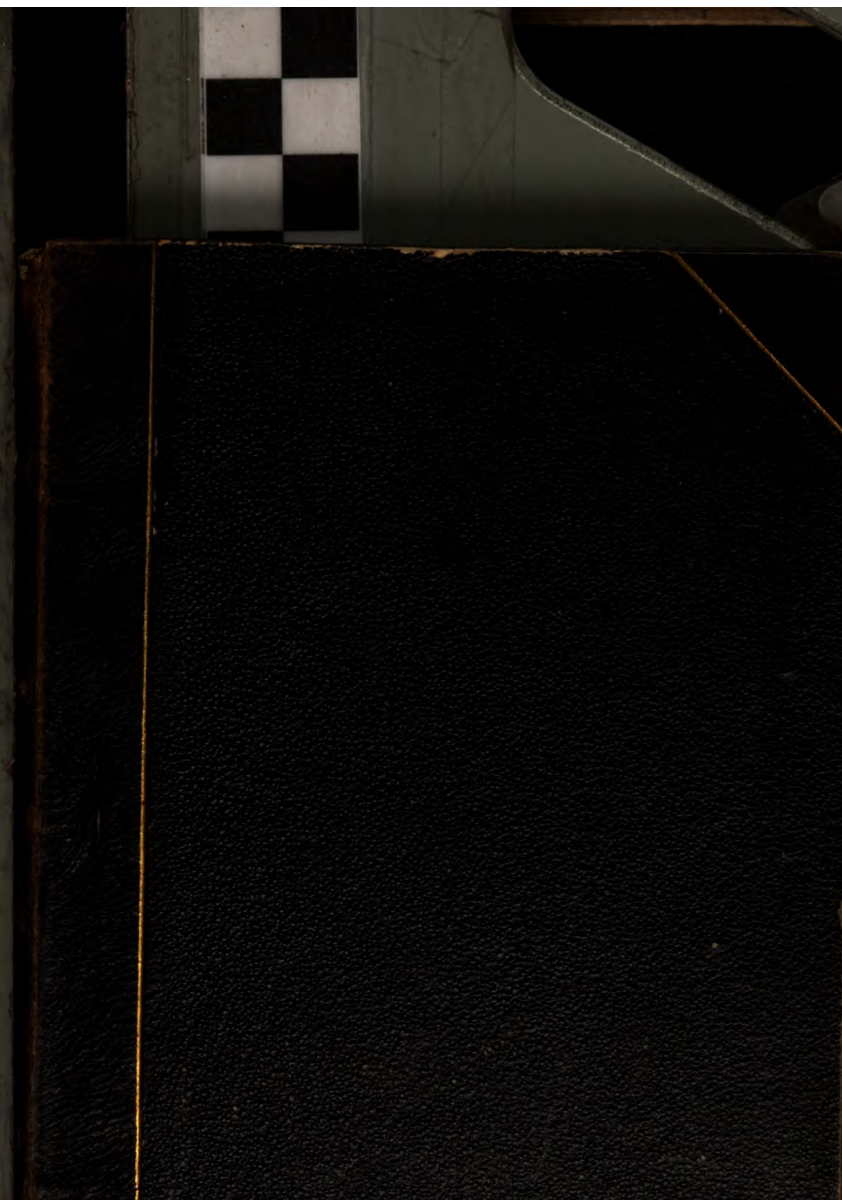
Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

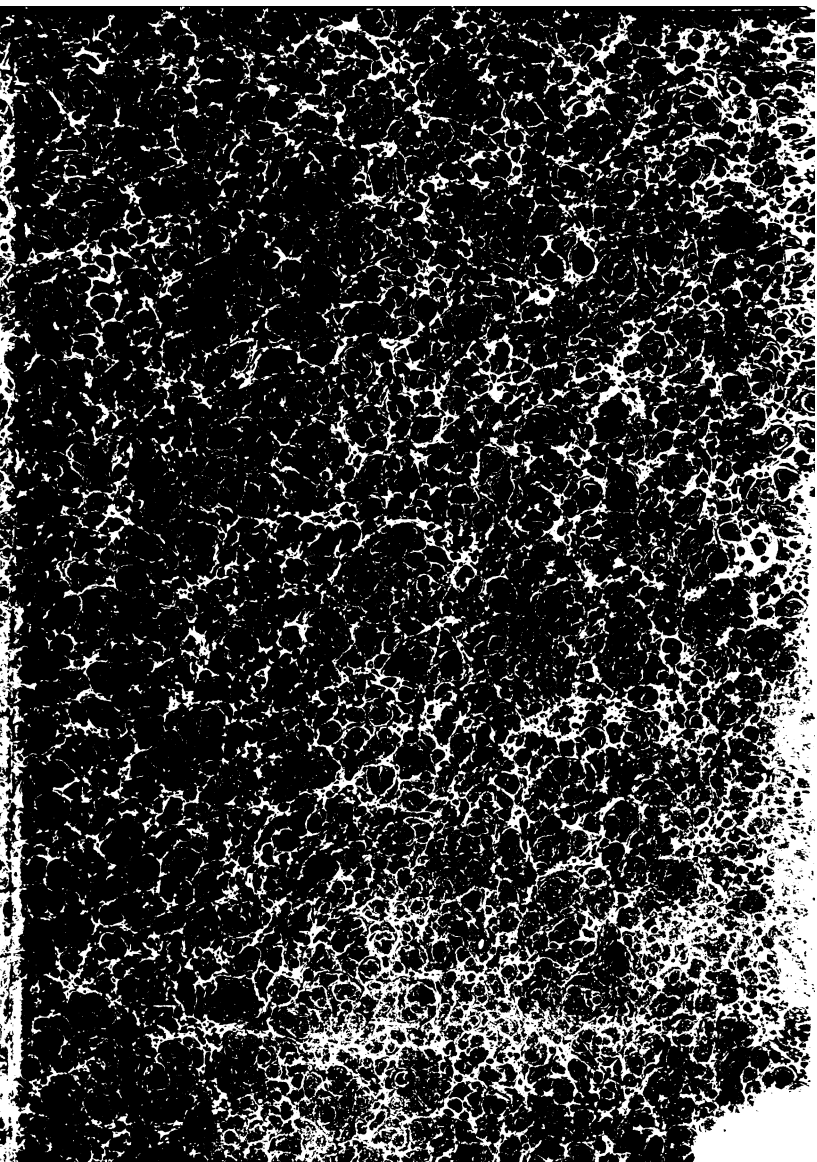
BIBLIOTHEEK
SNELLAERT.

UNIVERSITEIT

K GENT

R. 613.

Det fragment som följt af följande
vart icke kunnat ses på parfy

Det var en ny bok som 1811 utgaf
1866 av utgifva af H. H. Palmgren
i H. H. Palmgrens utgåff.

Dit werk is alleghedraam;
Slechts bestaat ser die fragmenten
van, waarvan een tweede exemplaar
in het bezit van den Genl. heer
Carton, te Brugge is. —

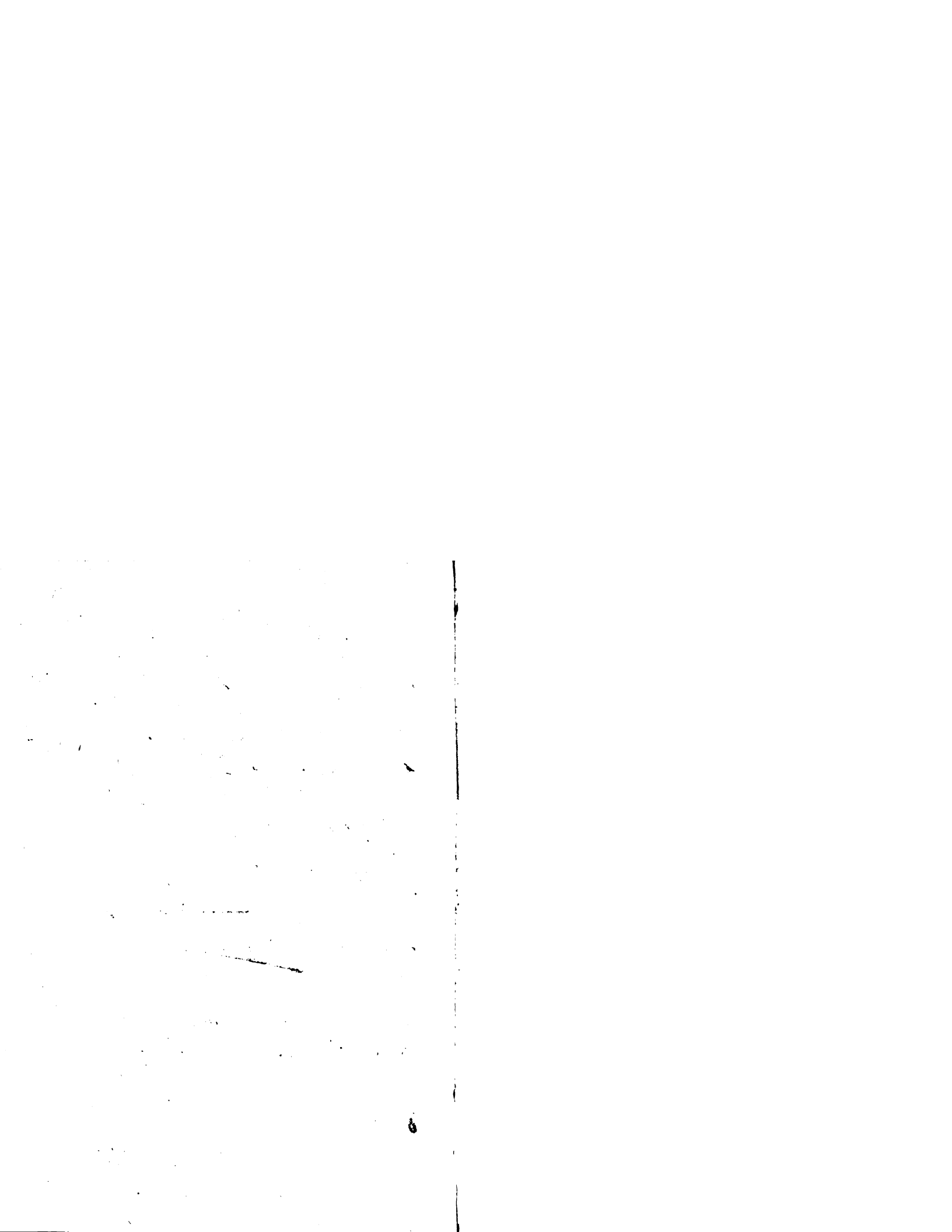
Widd. Myer v. d. F. Inellert
Med. W. te Gent ten gedrukenke
aangehouden

Antwerpen

jaar 10 maart 1852.

In jan. 1853 is mij door Millart, Taddington,
Middlesex, een exp. geheel gelijk aan het onse
te koop aangeboden: wellicht was dat het exp.
dat aan Carton heeft toebehoord. Blad 2 a
3 waren op zij iets minder afgesneden dan de
onse, en zoo heb ik deze laatste kunnen
aanvullen.

Alh. v. d. W.

Res. 613

C Reel van Barlaamot Schoolmeester Thantwerpen.

Vocabulaire van nseus gecorrigeert/ met noch andes
instructien/dier nu achter aen gheuoecht sijn
den kinderen seer profytelick.

Vocabulaire de nouueu-recorrige: avec
encore autres instructions/ qui y sont maximout
adioutees en la fin/ tres profitables aux enfans;

C Gheueit in pte inde supercare inde
Druker van **Wolven** gheboeten

Desey Boeck is seer profite-
liken om Dytsech ende fran-
sische te leeren te lesen / s'heijuen
ende spreken / welck ghedeelt is
in twee partijen.

Die eerste partije is ghedeelt
in vier Capittel / daer af
die drie personagen geset zyn
alt Colloquy.

Sal eerste Capittel / is een
maekelijc met thien personagen /
ende hout veel ghemeene re-
den / die men ouer tafel be-
sicht.

Sal tweede Capittel / om te
verroepen verroepen

Sal derde Capittel / om zyn
thull te manen / ende om te les-
sen / welck in twee spraken.

Sal vierde Capittel / om te
leeren maekelijc briefury oft mis-
sien / obligaten / quitanten / ende
voorwaerden / van hucainghe.

Sal vijfde partije hout veel
ghemeene verorden / die men da-
ghelijc behoef om te spreken /
gheset nae die ordinanen van
den D. B.

Item int ende idie manie-
re om te spreken / welck in
te leeren te lesen / spreken
intem dat men moet spreken
Maria bejende C. B. B.

Cet Livre est tres utile pour
apprendre a lire / a escrire / et
parler flameng et franchoys /
et est diuisé en deux parties.

La premier partie est diuisée
en quatre Chapitres / Desquels
les trois sont mis par personna-
ges / comme colloque.

Le premier Chapitre / est un
banquet a dix personages / et con-
tient beaucoup de communer Di-
sets desquels on use a table.

Le deuxiesme Chapitre / est
de lettres / et de poeure.

Le troisieme Chapitre / est
pour demander ses debtes / et pour
apprendre a tomber en deux lan-
gues.

Le quatrieme Chapitre / est
pour apprendre a faire lettres
ou missives / obligations quitances
et contrats de louage.

La deuxiesme partie / con-
tient beaucoup de mots communs
Desquels on a iouuellement ap-
pris / mis par ordre de D. B. B.

Item a fin / est de parlan-
ter / l'apprendre a lire / et par-
ler. Item le P. M. M. M. M. M.
Maria / de v. v. v. v. v. v.

Een maectijt met thien parsonaigen / te wel
 Hermes / Jan / Mayken / David / Peeter / Franch
 Rogier / Canneken / Hendrick / ende Lucas
 Hermes begynt eerst aldus.

Hermes.

Hermes.

Ood gheue v
 goeden dach Jan
J. Ende v also Hermes
 goeden dach gheue v god
V. hoe vaerds
J. Hoe ick vare.
 ick vare wel god danck
 lof uwen gebode
 Ende ghi Hermes
 hoert ick met u wel
H. Ick vare sockabel.
 Hae varen
 v vader ende v moeder
J. Do varen, wel
 God zo lof
H. Wat maect ghi
 so vroech op/
J. It niet tijt op te
 zyne/
H. Wast ghi noch
 en hebdt niet ontbeten
J. Neen ick noch niet
 heets noch te vroech
 Ende ghi hebdt ont-
 beten
H. Ja ick oter een vie/
 loude ick so lange vasten

Dieu vous doins
 bon iour Jan
J. et a vous aussi
 bon iour vous doins
H. Comment vous portez
J. Comment se porte
 se me portez bien
 a vostre commandement
 Et vous Hermes
 comment vous est il
H. se me portez
 comment se portez
 vostre pere et vostre
J. Il se portent bien
 louenge a Dieu
H. que faictes vous
 si tempie lene.
J. N'est il point temps
 de stre lene
H. Jeunes vous encoire
 haue; vous point de
J. Neant point encoire
 il est encoire trop tempie
 Et vous aussi vous de
 ne
H. Sur passe vne heure
 iunrope

Dat eerste Capittel
In waer coemdy
Dan waer ick comme/
Kome vander scholen/
ander kercken ende van
merc

Waer gae
Ick gae thys.
Wat vye ist
Het is by den twalf vye
Also laet
Ick moet gaen
Al bekeuen yn van
yn thoeder

Gode Hermes/
Hebby so groote haeste
n heeft ons meester
et gheuraecht nae my
Ic hebba niet gehoort
ck en mach niet langher
geuen

Adien ick gae
G. Gaet/God gheleerde v
I. God gheue v goeden
adout
mijn moeder/ende al tge
selschap

M. Jan van waer comdy
waer hebby so lange ghe
beit?
waerom comdy so laet
Ist niet wel ghedaen/
Ick hadde v beuolen
e commen te vier vien

Chapitre premier.
don venez vous/
I. Don ie viens
ie viens de l'escole
de leglise/et du marche

H. Ou allez vous/
I. ie voy a la maison
H. quelle heure est il
I. il est pres de douze heu
H. Est il si tard
I. Il men fault aller/
ie se fera tence de ma me
re.

Adieu Hermes
H. auez voy si grâde haste
na nostre maistre
point demâde apres moy
I. ie ne lay point ouy
ie ne puis arrester plus lo
guement

H. Dieu/ie men voy
H. allez dieu vous cōduyse
I. Dieu vous doint bon
vespere
ma mere/et toute la com
paignie

M. Jan don venez vous
ou auez vous attendū si lo
guement (tard)
pourquoy venez vous si
Nest ce point bien faict
Je vous ouore comâde
de venir a quatre heures

Het is nu byden sellen
Beght my nu
waer hebt ghi gheweest/
want ghi hebt langhe
wier scholen gheweest/
dat weet ich wel
Ich salt uwen meester seg
ghen/
J. behoudens uwe gratie
ich come nu ter stot vande
scholen/
Ic en wilt niet dat so laet
was/
Ic en heb nergens gebept
ghinmoghet doen
onsen meester viaghen
oft also niet en to
M. Dat sal ich doen
Ic sal de waerheit weten
Du gaet dect die tafele
ende haelt v.
J. Wel mijn moeder ic
salt doen/
Daer is dat annelaken?
Dannelaken is
Daer binnen opt trefoor
Detter soue eerst
condp dat niet onthoude
ich hebt v gheseyt
meer dan twentich repsea
ghi en leere niet
tis groote schande/
gaet haelt trefoor en

il est maintenant pres de l'
dites moy maintenant
ou auez vous este
car vous auez longuement
este hors de l'escole
cela scay je bien
ie le diray a vostre
mestre
J. Sauue vostre grace/
ie viés tout maintenant
l'escole
ie ne scauoye point qui
estoit si tard/
ie nay nulle part arrete
vous le pouez faire
demander a nostre maître
sil nest point ainsi/
M. Cela feray ie
ie scauray la verite
ou allez couure la table
et hastez vous/
J. Bien ma mere ie le f
ray
ou est le nappes/
M. La nappes est
la dedans sur le dros
mettez le sel premier/
nestrauez vous retint cela
ie vous ay dit
plus de vingt fois
vous n'apprenez riens
cest grande honte
ellez ouuez de trefoor

Dat eerste Capittel
desen/ende sernietten
Moi in moeder
aer sijnse

Shi en cont niet vin
en/ daer jonse
niet wel ghesocht
alt haelt bi goot
al ggeeft in ghelt
of hoe veel salick hi in
en

in diegges voor twee
wyners
oon enen stupuer wit
nde voor enen stupuer
twin
alfeen/alt ander
nde hi ghys al niet
al en

Wel in gae/
thier is hoot moeder
Shi hebt wel gedaen
le haekt nu hout

in vser re maken/
Gaet wisten die messen
onde ghiet water int
oucht
hanghe daer een witte
dwaler/
boot dat vier beuen
u vader soene/
onde dand v nen
Coent in met sijn

Chapitre premier
des globiers/et serniettes
A. Bien ma mere/ou
font elles

M. Vous ne scauez rien
trouuer/ les vo la/
neil ce point bien herche.
elles querre du pain.

A. Bien done; moy argee
pour combien en appoi
seray ie?

M. Apportez en pour
deux patars
pour un patart du blanc
et pour un patart du
brun/
moytie un/moytie d'aitie
et apportez tout nouveau
cuit.

A. Bien se voy/
voyez du pain ma mere
M. Vous auez bien fait
allez querre du bois main
tenant

pour faire du fet/
allez esquiser les couteaux
et versez du leane ded as
lesquiere
prenez la vne blanche to
uaille.
autres burler le feu
vostre pere/ou
et dand vostre cousin
sient avec luy/

Wat derde Capittel
Gaet hemlieden teghen

doet v bonette af
ende nijcht eerlich

J. Wel moeder/ ick gae
weestwillecoem mijn vader
ende v gheselschap

D. Pieter is dat v sone

D. Jaer het is mijn sone

D. T is een schoon kind

God laet hem prospereren
altods in d'uchden.

D. Ich danke v neue.

D. En gaet hi niet ter
scholen?

D. Ia hi/ hi leert franchops
spieke

D. Doet hi

het is seer wel ghedaen/
Jai condy wel

franchops spieken

J. Niet seer wel neue
maer ick leere

D. Waer gaedy ter schoolē

J. Opde lombarder veste.

D. Hebdy langhe
ter scholen ghegaen

J. Ontrent een half jaer

D. Leedy oock schrijuen

J. Jae ick neue

D. dat is wel ghedaen/
leert altoos wel

J. Wel neue

will God

Chapitre premier
allez a l'encontre deuy

Ostez vostre bonet (me)

et vous inclinez honeste

J. Bien ma mere/ te voy
loyez le biz venu

et vostre compaignie

D. Pierre/ est ce la nost

D. Ouy/ cest m'bn filz

D. Cest un bel enfant

Dieu le laisse prosperer
tousiours en bien

D. Je vous remerchie co

D. Va il point a l'escole

D. Ouy/ il apprend parler

franchops

D. Fait il:

cest tres bien fait

Jean scauez vous bien
parler franchops

J. Point fort bien cousin

mais je l'apprens

D. ou allez vous a l'escole

J. En la rue de lombars

D. Hez vous longuement

alle a l'escole

J. Environ un demy an.

D. apprenez vous ausy a

l'escrire

J. Ouy cousin

D. Cest bien fait

apprenez tousiours bien

J. Bien cousin

il plait a

Dat eerste Capittel

Chapitre premier.

M. Neue/weet wille

M. Cousin soyez le bien

D. Ick dancke v nichte

D. ie vo9 remercie cousine

M. Neue/wilde daer blij

M. Cousin voulez la de-

uen waeromme

mourir/

ercoemdy niet binnen

pourquoy/

soemt v werimen

neuez vous

so sullen wy gaen eten

venez vous chauffer

D. Meyndy dat ick cout

D. Peusez vous que lay

hebbe

froid.

het waer grooste schande

es seroit grand honte

M. Neue hoe ik met v

m. cousin comēt vo9 est il

D. Wel god danck

D. bien/dieu mercy

M. Waer is mijn nichte

M. Qu'est ma cousine

waerom en hebdy niet

pourquoy natez vous

mijn nichte met gebiacht

point amene ma cousine.

D. 3p is al sieck

D. elle est malade

M. Ik waer

M. est il vray

is 3p sieck

est elle malade

wat siecten heeft 3p

quelle maladie a elle

D. 3p heeft die course

D. Elle a les fieures

D. heeft 3p die langhe

M. Les a elle eu longue

ghehad

ment

D. Ontrent acht daghen

D. Environ huit iours

M. Dat en wiste ick niet

M. cela ne scauoe ie point

ic salse moigt gaē besoec

ie /ray demain veoir

wilt God

(ken si Dieu plait

Franchops biengt eenen

Franchops/ apportez vne

stoel voor uwen neue

chaire pour vostre cousin

neue coemt byden viere

cousin approez vous du

Franchops gaet daer voor

franchops allez la deuant (seu

en cloyt daer/

on hurte la

Wat eerste pittel

Chapitre premier

besiet wie daer is
 het sal rogiere yn
 dat weet ick wel
 f. Wel ick gae
 wie is daer vore
 a. Het is vrient/
 doet die dore open
 f. Sydy daer rogiere
 a. Jae/ ick ben hier
 is v vader thys
 f. Jae hi/ en mijn moeder
 gaet daer binnen (oock
 ic salt mynen vader leggē
 dat ghi commen yt/
 p. Francys maket al ge
 reet om te gaen eten
 f. mijn vader tis al gereet
 ghi muecht gaen eten
 alst v belieft
 rogiere is commen
 p. Wel ic comme ter stōt
 roept die kindereu/
 f. Wel mijn vader
 Jan w. ydy
 ghi soue commen eten/
 waer blifdy/
 wat maect ghi daer
 i. Wat soude ick maken
 ick hebbe hier te doene
 f. en weest ghi niet datin
 gaet eten
 coeme segt die benedicite
 f. wel ick coeme

regardez qui est la
 ce sera rogiere/
 ie le scan bien/
 f. bien te voy
 qui est la devant
 a. Cest amy
 ouurez luy
 f. Estes vous la rogiere
 a. Ouy/ ie suis icy (son
 vostre pere est il a la mai
 f. ouy et ma mere aussy
 entrez d'ans
 ie diray a mon pere
 que vous estes venu
 p. Francys faites tout
 prest pour aller manger
 f. mon pere tout est prest/
 vous pouez aller manger
 quand il vous plait
 rogiere estoit venu
 p. bien ie vien indontinēt
 appelez les enfans
 f. bien mon pere
 Jean ou estes vous
 vous viendrez manger
 ou demorez vous
 que faites vous la
 i. que feroye ie
 icy a faire
 f. ne frauez vous point
 quon va manger
 veuez dire le benedicite
 i. bien ie vien

Dat eerste Capittel

J. Van waerom en coem
dy niet/

moetmen & roupen
biengt hier soelen/

M. Peeter laet ons gaen
sitten/tis tijt/

p. wel ick bens te vreden.

m. Dauid siet daerinne

d. ic. En belge v niet

dat en sal ick niet doen

laet peeter daer sitten

m. Pieter en is niet

ghewone daer te sitten

hi sal hier sittē/het is syn

plaetse

J. Van secht ons die

nedicite/

J. Wel myn vader

God segen v mijn vader

ende mijn moeder/

ende alle v gheselschap

M. Franchoyt biengt

ons teten

biengt dat solaet

ende tghesonten vleesch

schent ons hier te dincht

u gent uwen Heue

ende voort alomine

Franchoyt siet by ons

Jau gaet haleu potraige/

voor uwen broeder

ende doet dander ghereet

maken

Chapitre premier.

Jean pourquoy ve
nez vous

fault il quō vous selle

Appoyez icy des chaires/

M. pierre allons seoir / il

est temps

p. bien te suis conten

m dauid seez voſ la dedas

d. moy/ne vous deplaise

cele ne seray ie point

laissez pierre seoir la/

m. pierre nest point

accoustume de seoir la/

il laissera icy/cest la place

placetse

J. Jean dites nous le be

nedicite

J. Bsten mon pere

Dieu vous benie mō pere

et ma mere

et toute vostre cōpaignie

M. Franchoyt appoyez

nous a manger

appoyez la salade

et la chair salee/

versez nous icy a boire

versez a vostre cousin/

et puis a tout nous

Franchoyt seez apres de

Jehan allez querre du pot

pour vostre frere (caille

te faites appieter

laure

Dat eerste Capittel.

Chapitre Premier

loopt seere

courrez lozt

F. Stoedet hout daer v
pottaige

F. Fretz tenez la vostre
pottaige

hebds te veele

en auez vous trop?

F. Jae/ich hebbes te veele

F. Dup. ien av trop

F. Enetet niet al

F. Ne le mägez point touz

latet als ghi ghendoech
hebt

laissez le qu'avous en auez
allez.

D. Waerom eet ghi uz
uwe pottaige

D. Pourquoi ne mangez
vous vostre pottaige/

die wijle dat zy heet is

tandis quel est chaude

F. Zy is noch te heet.

F. Il est encore trop chaud

D. Ja bringe hier broot

D. Jehan ap portez vel
du pain

A. Rogier en heeft geē broot
haelt een teliooie

A. Rogier na point du pain/
allez querir un trenchoir/

bringt hier mostaert /

apportez icy de mostarde

D. Scheeft my den bē
pot

D. donez moy le pot à la
cernoise

A. Hout daer houten wel

A. Tenez la/ Tenez le bē

D. Jaeren gaen ic
den wel

D. laissez le aller/ ie le
sien bien/

D. Pieter en dinct niet
nac uwe pottaige

D. pierre ne beuvez point
aptes vostre pottaige

want het is onghesont

car il est mal sain/
mangez premier un peu

et eerst een luttel

denant que vous beuvez

er ghi dinstet

Pierre taillez moy de la

Deeser sijt my vleesch

chair/
taillez aussy du pain

sijt oock broot/

taillez a frācops a mäger

sijt dat Frācops tetene/
hi en heeft niet tetene/

il na que manger/

D. Het icht hem sienen

n. faut il que ie le tene

Dat eerste Capittel
 ra. hi hem seluen niet die
 nen
 Suijdt selue
 ghi zyt groot gt moech
 helpt v seluen
 wāt ich en sal v niet dieuē
 Ick en diene niemant
 dan my seluen
 m. Sheeft hem tetene
 want hi schaemt hem.
 hi en derf niet eten dat si
 ick wel
 p. Wel hout daer
 biengt hier wat anders
 J. ten is noch niet gereet
 m. Bisset oft die pasteyen
 en die taertē gebiacht zyn
 Gaet haelt dat ghebiaet/
 ende schenct hier wijn/
 schenct voor uwen vader/
 schenct al vol
 en schenct niet so vol
 en siet ghi niet wat ghi
 doet
 Ghi stont
 rogier en heeft geenē wiju
 en siede niet
 J. Maect daer plaetse
 om die schotelen te setten
 m. Syt al te samen
 hertelike willecomme
 C. Hier is wel waermede
 Ghi hebt veel costē gedaē

Chapitre premier
 ne scait il point seruir soy
 mesme
 taillez vous mesme
 vous estes grant allez
 aidez vous vous mesme
 car ie ne voꝝ seruiray point
 Je ne sers personne que
 moy mesme
 m. donnez luy a manger
 Car il est pontiff/
 si nose manger ie le vop
 biez
 p. bien tenez
 appoitez icy aultre chose
 i. il nest point encoire prest
 m. regarde si les pastes
 Et les tartes sōt appoitez
 Allez querre le rost
 Et versez icy du vin
 verlez pour vostre pere
 verlez tout plain
 ne verlez point si plain
 ne vopez vous point que
 vous faictes
 Vous respandez
 rogier na point du vin
 ne vopez vous point cela/
 i. faictes la place
 pour asseoir les plats
 m. Dopes tous
 tres bien veuuz
 p. il y a bien de quoy (pēs
 voꝝ auez faict trop de des

Dat derde Capittel

m. Ick en heb sekere
het is my leet
datter niet meer en is
maer ghi moet patientie
hebben

T. ris sekere wel gheseyt.

m. Pieter ontghint die
schoudere

biengt hier radijlen
caroten ende rappers.

D. nijdt dauid vā dīe hase.
ende van die conijnen

O. ntghint die partrijlen
ghi en dient ons niet

maect alle goede chiere
ick bids v

A. hier is wel
om goede chiere te makē.

P. ja schiet os te drinckē
i. hieren is gheenewijn
meer/

P. gaet anderen halen
wat dicit v vā desen wijn

D. my dicit wat hi goet is

p. willen wy doen bin-
ghen vanden seluen

D. alsoot v belteft
i. waer sal icken gaē halē.

p. Daer ghi desen gehaelt
hebt

oft haelten opde merct
inde witte leite

of. waer alu misle.

Chapitre premier

m. Non ay certes
il me deplaist
quil ny a dauantaige
mais il vous faut auoir
du patience

t. Cest certes bien dit

m. pierre entames ceste
espaule

appoyez icy des radiz
des carotes et des rapies

taillez a dauid de ce leure
et de ces conins

E.ufame; ces perdus
vōy ne nous seruez point

faites tous bonne chere
te vous prie

A. il y a icy bien
pour faire bonne chere

p. ian verlez nous a boire
i. il ny a icy plus de vin

p. Allez querre dautre
que vous semble de ce vitis

D. il me seble que estoit bō

p. voulons nous a faire
apporter du mesme

D. ainsi que vous plaist
i. Ou liray te querre

p. Ou vous auez querre
cestuy cy

ou allez querre sur le marz
a la fleur de lys blanche

ou la que vous voules

Dat eerste Capittel

Chapitre premier

f. hoe veel sal ict brengen
P. Bringhes een ghelte
eenen pot ende een pinte/
ende doet u wel merken/
gaet rasch/
ende cocint haest weder
f. ick sal altoos loopen
vader/
m. Franchys staet nu op

f. cobien en apporteray te
P. Apportez en un pot/
vng pot et vne pinte
et faites vous bien melurer
Allez rade/et. reuenez bien
tost
te courreray tousiours pe
re

ende diet ter tafelen
besiet oft daer niet en ghe
breect
wylp noch teten hebben.

m. Francys leuez vous
maintenant
Et seruez a table
Regardez si ny fault rien
voulez vous auoir encore

segehet stor; elick
f. een ick mijn moeder
ich heb ghenoech gheten/
God is ghelooft.

f. a manger
dites le hardiment/
f. Penny ma mere
Iay allez mangez
Dieu en soit loue

P. Dinct nu/
ilser bier in iuwen pot

M. Beuvez maintenant
p a il de ceruoise en votre
pot

f. Jaet moeder daer is
ghenoech in

f. Ouy ma mere / il en y a
allez

P. ilser niet / gaet h
E. clopman daer voie n;
gaet besteghet

m. si n'y a allez en guerre
s. ne hurte vn point la de
allez p vedir (uant

f. Ja daer pemant
h. Jaet doet open
ich heb hter gheweest/
meer dan een half vie;

f. p a il la quelcun/
h. Ouy ouurez/
Iay icy este
plus d'une demie heure

f. Wat beliet v/
doeden auont vliens

f. que vous plaist il
P. Bon soit mou

Dat eerste Capittel

Chapitre premier

is die meester thups
 f. ja hi/waeron/
 wilt ghi hem spreken/
 h. ja ick waer is hi/
 f. hi sidt ter tafelen/
 helieft v pet
 ic sat de bofschap wel do
 wie sal ick segghen
 die naer hem vgaech
 h. ic moer hem leue spre
 ken
 Decht hem dat ick ven
 yn ooms dienst
 oft secht hem dat ic coeme
 van onen
 f. wel ic salt hem gaen seg
 ghen
 bent hier een kurtel
 mijn vader hier is een
 man
 die v wilt spreken
 p. wat marist
 ic en kenne hē niet vader
 h. seyt dat hi coemt van
 mynen oom
 p. v. v. hem wat hem
 heest
 h. hi seit dat hi v spreken
 moet
 p. el voer hē binnē comē
 l. myn vrient coemt binnē
 h. wie in daer binnē
 aller veel volc

le maistre est il a la maistr
 f. ouy pourquoy
 voulez vous parler a luy
 h. ouy/ou est il
 f. il est assis a table
 vous plait il quelz chose
 ie le feray bien le messaige
 qui diray ie
 qui demande apres luy
 h. il me men fault mesme
 parler a luy
 Dites luy que ie suis
 le seruiteur de son oncle
 ou dites luy que ie viens
 de son oncle/
 f. bien/ie luy tray dire
 attendez i. v un peu
 Mon pere/icy est ung hō
 me
 qui veult parler a vous
 p. quel homme est ce
 i. ie ne le cognōi poist pere
 il dit quil vient de mon
 oncle
 p. Demandez luy quil
 luy plait
 i. il doit/que luy fault par
 ler a vous
 p. bien faictes le entrer
 Mon amy/venez debans
 h. qui est la dadans
 p. a il beaucop de gens

Deerste Capittel

f. neent/dise oft viere
h. God segghen al tgheselschap
p. Wellicome Hendrick
waer seght ghi goets
h. Peter mijn meester
heeft my hier ghesonden/
v beddende dat v helieus/
morgghen te middaghe/
met hem te commen eten.
p. Hoe vaert mijn oom
h. hi vaert wel god danc
p. Ende yni huyfghesin
h. tis al in goeden punte
p. Dat Jovrick gheerne
maer ghi sult hem seggen
dat ick hem dancke
met goeder herten
en dat my onmoghelic is
te middaghe te commen
want ick ben wtghenoort
ouer vier daghen
sonder dat/
ick sonder gheerne gaen
maer ic sal tot hem comen/
morgghen nae de noene/
sonder eenighe faute
h. Wel ic salt hem seggen
God geue v goeden nacht
p. bepdit Hendrick
dijnckt eer ghi gast/
h. ic en heb gheenen dorst
ick danck

Chapitre premier

f. nenny trois ou quatre.
h. Dieu benie toute la
compaignie
p. soyez bien venu Henry
que dites vous de bon
h. Pierre mon maistre
ma icy enuoye
vous priat quil vous plat
venir a midy (se
venir a manger avec luy
p. comēt se poite mō oncle
h. il se poitebiē dien mercy
p. et toute son mesuaige.
h. tout est bon point
p. cela oy te voluntiers
mais vous luy direz
que te le remerchie
de bon coeur
et quil mest impossible
de venir a midy
car te suis inuite dehors
passe quatre iours/
sans cela
te pioye voluntiers
mais te viendra a luy
demain apres
sans aucune faute/
h. bien te luy diray
dieu vo9 doint bone nuitte
p. attendez Henry/
venuez deuant qz vo9 allez/
te na point soit.
te vous remercie

